

INFORMAČNÍ SYSTÉM ODHALÍ PODVODNÍKY

Autor: Petr Preclík
Středa 25. říjen 2006

Masarykova univerzita spustila v rámci Informačního systému MU unikátní elektronickou službu na odhalování plagiátů ve vysokoškolských pracích. „Na MU jsme s využíváním informačních technologií v celé šíři univerzity velmi úspěšní, proto se téma odhalování plagiátů pomocí IS MU nabízelo jako přirozená reakce na stesky učitelů v boji proti opisování,“ popisuje Jitka Brandejsová z Centra výpočetní techniky na Fakultě informatiky MU.

„Odhalování plagiátů nebo ochrana autorských práv je aktuální letité téma, které získalo na intenzitě nebo významu právě s rozvojem informačních technologií, zejména s rozvojem elektronické podpory výuky a ukládáním závěrečných prací do studijních systémů,“ vysvětluje nápad na nový nástroj Brandejsová. Obecný princip vyhledávání podobných textů je v IT branži znám, přesný implementovaný algoritmus je speciálním know-how vývojového týmu MU.

Analyzovány jsou všechny dokumenty vložené v textové podobě do IS, sama kontrola následně probíhá ve dvou fázích. Nejprve jsou počítačově srovnány části vloženého souboru s ostatními texty v IS, zahrnuty jsou texty psané česky, slovensky a anglicky. Ačkoli algoritmus prohledává přes dvě stě tisíc dokumentů, jsou výsledky srovnání k dispozici již během hodiny od zavedení nové práce. U nalezených podobných souborů vypíše systém míru shody v procentech.

Poté začíná druhá fáze kontroly. Není to totiž počítač, kdo vynáší ortel, je na „lidském čtenáři“, aby posoudil význam nalezených podobností, například zda autor textu správně cituje. Dojde-li k vysokoprocenní shodě s jinými pracemi v IS, začne se případem zabývat fakultní Disciplinární komise.

Kontrola podléhá sekce Studijní materiály, Poskytovny, Dokumentový server, Závěrečné práce, Můj web, Úschovna a Odpovědníky, a to bez ohledu na fakulty, předměty, semestry či ročníky.

„Studenty před odhalením neochrání ani opisování z webů, které nejsou součástí IS MU. Vkládání materiálů z těchto serverů je frekventované, samy se tak dostávají do IS, kde podléhají kontrole,“ varuje Brandejsová. Učitelé navíc mohou externí webové stránky, například části encyklopedie Wikipedia, zkopírovat do IS, a tím je zahrnout do analýzy.

Nástroj je šířkou svého využití v České republice ojedinělý. „Jistě, existují pracoviště v ČR, kde používají programy podobného typu lokálně, neexistuje však služba integrovaná přímo do studijního informačního systému v takovém rozsahu a funkčnosti, jak to máme implementované my na MU,“ říká Brandejsová, podle které však není podobná služba příliš rozšířena ani na evropských školách. První obdobné systémy se objevují spíše v zámoří.

Plagiátorství je považováno za neetickou a podvodnou činnost. Převzetí obsahu z textu jiného autora bez uvedení zdroje a označení citace představuje neoprávněný zásah do autorského práva, což může být posuzováno jako přestupek. Podle disciplinárního řádu pro studenty může být za takový přestupek uložena sankce napomenutí, podmíněného vyloučení nebo nepodmíněného vyloučení ze studia.

Jak se však shodují předsedové disciplinárních komisí Antonín Kučera z FI a Zuzana Došlá z PŘF, je dosud brzy hodnotit dopady nového nástroje v praxi. Ani jeden se s plagiátem odhaleným pomocí IS dosud neseťkal.

Odkaz na http://info.muni.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=536&Itemid=89